

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Analysis Methodica Ivris Pontificii

Venator, Daniel

[S.l.], 1579

VD16 V 541

De Vita Honestate Clericorum. Titulus I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63204)

538 ANALYS. IVRIS PONTIFICII
ius Diocesani, si de re litigiosa, si de sententia
interpositam appellationem, suspensa, &c.
2. c. 3. c. ad nostram, c. examinata, &c. fin. exte

FINIS LIBRI SECUNDI.

LIBER TERTIVS.

Liber Tertius circa declarationem obiecti
Iuris Pontificij; quod est res ecclesiastica
tissimum versatur: licet formalia & adiectiva
Ordinis clericalis interserantur.

DE VITA ET HONESTATE
Clericorum.

Titulus I.

Quid est Honestas vita?

Honestas vitæ est, agendi dexteritate
minis animus ita informatur, ut de
do vitia, ea, quæ cum virtutibus con
unt, amplectatur.

Quotuplex Honestas vitæ?

Duplex, exterior & interior. Honesta
rior exterioribus actibus cum virtute con
entibus ordinatur. Interior verò cordis
ritate, patientia, humilitate, alijsq; virtutibus
Theologicis, & intellectualibus, continetur.

Quæ causa Efficiens?

Potentia appetitiua, & voluntas hominis

nimum, actionesq; suas virtuti, religioni, omnique ciuilitati conformare volentis.

Quæ causa Procatarctica?

Præceptum Diuinum, quod, à vitio abstinendum, & actiones secundum honestatis rationem dirigendas, iubet.

Quæ causa Impulsiva?

Virtutis amor, virtutumq; igniculi, euniarum & semina animis hominum insita: quæ, quid faciendum, dicunt, & impellunt.

Quod Obiectum?

Actio tam corporis, quam animi: quæ vel virtutibus, vel politicis institutis, bonisque moribus congruit.

Quæ Forma?

Est vitæ benè institutæ, morumq; rectè informandorum ratio. Quæ licet, quo ad constituendum & conseruandum reipublicæ statum, nullamq; Politiam omnibus cõmunis tradatur; vt quiuis, omni genere virtutum se exerceat, formetq; in hac vita ita politicos mores, ne publicam, vel ne quidem priuati alicuius reprehensionem incurrant: Sunt tamen de negotijs, officijs, moribus, vita, habitu, & vestitu, clericorum, Canonibus certæ regulæ traditæ.

Quæ sunt Regule concernentes negocia & officia Clericorum?

Primò. Clerici, officia vel cõmercia secularia, non exercent, præsertim inhonesta, nimis iocum.

ioculatoribus & histrionibus non intendant.
clerici, extr. eod.

2. Clericus nec dictare vel proferre sententiam sanguinis debet, nec quicquã aliud exercere, quod ad vindictam sanguinis tendatur, c. sententiam, extr. ne cler. vel monach. i. Quod si monachus non desistat, ab officio & beneficio deponitur, c. clericis, extr. ne cler. vel monachi, &c.

3. Nullus clericorum Cheirurgicam artẽ, quae industionem vel incisionem inducit, exerceat, c. sententiam, extr. ne cler. vel monachi, &c.

4. Clerici in sacris constituti per subtractionem beneficiorum compellendi sunt, ut delibent à tabellionatus exercitio, c. sicut, extr. clericis vel monachi, &c.

5. Sub interminatiõne anathematis prohibiti sunt clerici vel monachi, lucri causa negotiati, c. secundum, extr. ne cler. vel monachi, &c.

6. Clerici non debent esse ministri, vel procuratores laicorum, quod si contrã fecerint, deprehendantur in fraude, non subuenitur eis ab Ecclesia, c. sacerdotibus, &c. i. extr. ne cler. vel monachi, Clem. 1. eod.

7. Episcopo, presbytero, aut diacono, canes accipitres, aut huiusmodi ad venandum habere, non liceat. Quod si quis talium personarum in hac voluptate sæpius detentus fuerit: si Episcopus, tribus mensibus à communione: si presbyter, duobus: si diaconus, ab omni officio suspendatur, c. 1. extra de clerico venatore. Omnibus enim seruis dei venationes, & sylvarum irrogationes cum canibus, & accipitres aut falcones habere interdicta sunt, c. omnibus, extr. de cler. venat.

8. Ne quis in sacris Ordinibus constitutus in Gymnasijs generalibꝫ, vel alijs publicè audiendæ philosophiæ, aut poësis, vltra quinquenniũ, post Grammaticam & Dialecticam, sine aliquo studio Theologiæ, aut iuris Pontificij, incumbat. Verum, exacto quinquennio, si illis studijs operam impendere voluerit, liberum ei sit, dum tamen simul aut seorsim Theologiæ, aut Canonibus studeat. Ratio Regulæ est. Ne clerici humanarum literarum illecebris capti, Theologiæ studia omittant, c. fin. extr. ne clerici vel monachi, &c.

9. Clerici exercentes officia vel negotia clericorum professioni non conuenientia, si tertio moniti non abstinerint, priuilegijs omnibus priuantur, quæ clericorum bonis à iure concessa sunt: & quandoque etiam seueriùs puniuntur, si eorũ cõtumacia & mores hoc mereri videatur, c. fin. extr. eod. & Clem. 1. eodem.

Quæ Regulæ traduntur de vita & moribus benè formandis Clericorum?

Clerici extra matrimonium castitatem seruent: tamen, si in ordinatione sua castitatis votum quis obtulerit, & postea matrimonium cõtraxerit, tanta est vis in sacramento coniugij, quòd nec ex violatiõne voti ipsũ dissolui possit, c. diaconus, §. hac auctoritate, 27. dist. licet extra vorum clericus, iuxta morem patriæ suæ, vt sũt Orientales, contrahere possit, c. vt clericorum, extr. eod. Quòd si autem clericus incontinentiæ vitio, profuturo pudore, laborare deprehendatur, se

tur, secundum Canonicas sanctiones, & is qui
 trimonio uti potest, grauius puniendus est
 ut clericorum, extr. eod.

Secunda. Clerici omnem vitæ temperatam
 dum in cibo potuq; feruent, nec sint ebrietas
 diti, dist. 35. per tot. Est enim ebrietas fomes
 nium vitiorum, Host. §. qualiter, hoc tit. Qui
 clericus ebri abstinere debet per 30. dies a
 niōe hominū, vel subijcitur corporali pœni
 te omnia, dist. 35. Et si cōmonitus hanc san
 nem non præstet, suspenditur ab officio & de
 ficio, c. sanè, 15. q. 1. Modus autem in cibo
 tur, si pro sustentatione corporis necessarius
 bus, et si delicatior sit, ingeratur. Non enim
 vsus, sed appetitus noxius, & gulosus re
 tur, c. quisquis, §. nam in huiusmodi, dist. 4.

Tertia. Clericus alium ad bibendū in
 ipse ab alio ad bibendum incitari, nō de
 si cōmonitus non abstinuerit, ab officio
 neficio suspenditur: sub huius enim cen
 na Innocentius III. ab usum, quo à quibus
 tibus ad potus æquales suo modo se ob
 tadores, & ille iudicio talium plus laudat
 plures inebriat, & calices fecundiores
 ē medio sustulit, c. à crapula, extr. eod.

Quarta. Clerici bibendi vel edendi cau
 nas ne ingrediantur, nisi peregrinationis
 compulsi, c. clerici, ext. eod. c. clerici, dist. 4.

Quinta. Clerici ad aleas & taxillos nō
 nec huiusmodi ludis interfint, d. c. clerici, dist. 4.

Sexta. Clerici non sint cōtentiōibus, hinc
 turbis excitandis dediti, non auari, vsurari
 aljs criminibus corrupti, sed omnibus vitis

præditi, dist. 45. dist. 46. dist. 47. &, dist. 9. per totum.

Quæ Regula de habitu corporis & vestitu?

Prima Regula. Episcopus vilem suppellectilē & mensam ac victum pauperem habeat: & dignitatis suę authoritatem fidei & vitæ meritis quærat, c. Episcopus, dist. 41.

Secunda. Clericus professionem suam & habitum & incessum probet, & idē nec vestibus, nec calceamentis decorem quærat: in incessu autem debet esse ornatus, vt grauitate itineris mentis maturitatem ostendat, c. clericus, dist. 41.

Tertia. Clerici qui comam nutriunt & barbā, etiam inuiti a suis Archidiaconis tondeantur, alias comam relaxare sub pæna anathematis prohibentur, c. clericis, &, c. si quis, extr. eod.

Quarta. Clerici pallijs diffibulatis in publico non vtantur: sed vel in collum, vel ante pectus hinc inde connexis, nec alijs indumentis nimia breuitate, vel longitudine notandis, c. clericis, extr. eod.

Quinta. Cappas manicatas ad Diuinum officium intra Ecclesiam non gerant: sed nec alibi qui sunt in sacerdotio & personatibus constituti, nisi iustacusa timoris exegerit, habitum transformari, d. c. clericis.

Sexta. Pannis rubeis, aut viridibus, nec non manicis aut sotularibus, cōsutitijs, frenis, sellis, pectoralibus, calcaribus deauratis, aut aliam superfluitatem habentibus non vtantur, d. c. clericis, §. pannis, extr. eod.

Septima.

Septima, clericus vestibus corporisq; orna-
 bus abutens, si beneficium habet, eius fructibus
 semestri spacio priuatur, si verò non habet, sex
 mensibus ad Ecclesiasticum beneficium aspira-
 vetatur: si autem sit in dignitate constitutus, et
 personatum, vel beneficium curatum habeat,
 citra iustam causam interdictis vestibus usus fa-
 rit, anni vnus fructuum iactura sui beneficij mul-
 tatur, Clem. fin. eqd. tit.

AXIOMATA ET SENTENTIAE.

*Quos diuinus timor à malo non reuocat, temporali
 poena à peccato cohibere debet, c. vt clericorum, extr.
 eodem.*

*Humanum est, in corde tentationem perpeti, sed
 demoniacum est, tentationis certamine superari, c. hoc
 etenim, dist. 49.*

Radix omnium malorum est cupiditas, d. c. hoc enim.

*Auari est, hominum bona inuadere, quorum neces-
 sitatibus subuenire potest, c. sicut, dist. 47.*

*Clericum scurrilem & verbis turpibus ioculandum
 officio retrahendum esse, dubium non est, c. clericus,
 dist. 46.*

*Nihil est impudentius arrogantia rusticorum, qui
 garrulitatem auctoritatem putant, c. sequitur, dist. 45.*

*Cui minus prohibetur, multò magis id quod minus
 est, interdicitur, c. nulli, dist. 44.*

*Sapè se vitia ingerunt, & se virtutes esse mèntuntur
 vt tenacia, parsimonia: effusio, largitas: credulitas.*

zelus inſtitia, remiſſio & apparens pietas, c. ſape ſe
vicia diſt. 41.

Meritis fidei & vitæ, non diuitijs Episcopalis autho-
ritas queritur, c. Episcopus, diſt. 41.

Quod locis & temporibus & personis conueniat,
attendendum eſt, ne temerè flagitia reprehendantur, c.
quiſquis, diſt. 41.

Delicia qualibet, ſi abſque deſiderio percipiuntur, nõ
officiunt. Non enim vſus rerum, ſed vtentis libido in
culpa eſt, c. delicia, & c. quiſquis, diſt. 41.

Non ſanctorum filij ſunt, qui tenent loca ſan-
ctorum, ſed qui exercent opera eorum, c. non eſt,
diſt. 40.

Non generis dignitas, ſed morum nobilitas, nec vrbium
claritas, ſed fidei puritas aliquem commēdat, c. nos qui,
diſt. 40.

Studijs literarum & liberalium artium maximè
diuina manifeſtantur & declarantur mandata, c. de
quibusdam, diſt. 37.

Luxurioſa res eſt vinum & contumelioſa ebrietas.
omnis qui cum his miſcetur, non erit ſapiens, c. luxurio-
ſa, diſt. 35.

Leſa pietas eſt, dum irridetur ebrietas. vbi enim e-
brietas, ibi libido dominatur & furor, c. venter, & c. ſe-
xto, diſt. 35.

Non omnis qui ignorat, immunis eſt à pœna, ille e-
nim ignorās poteſt excuſari à pœna, q̄ à quo diſceret nõ
inuenit, illis autem hoc ignoſci non poterit, qui habent
terti à quo diſcerent, operam non dederunt, c. ſin, diſt. 37.